

פרי ביכורים

חידושי הלכה והגות משולחנו של מורינו הגאון רבי יצחק מאיר הגר שליט"א

רב ומו"צ דקהילת חניכי הישיבות רמת בית שמש ב'

י"ל ע"י מכון תורה ברמה רמב"ש ב' הערות ושאלות pribicurim100@gmail.com

שואלין ודורשין בהלכות הפסח

ל.ה.ו.

שאלות ותשובות בהלכות פסח על פי המשנה ברורה וגדולי הפוסקים

לימי בין הזמנים פסח תש"פ וימי "בשבתך בביתך"

ניתן לשלוח בחזרה ולקבל ציון

מידי יום ישלחו 25 שאלות ותשובות כשמתוכם עשר שאלות שיעסקו

בדיני ליל הסדר וקרבת פסח

המעוניינים להצטרף ולקבל או לחילופין להסרת השתתפותו

ניתן לשלוח בקשה לאימייל זה

א. מאימתי חל החיוב ליסוד הלכות פסח.

1. ספורים.

2. סר"ח ניסן.

3. בחג עצמו.

ב. מאימתי חל חיוב ליסוד הלכות החג לפני העצרת.

1. סל"ג בעומר.

2. מר"ח סיון.

3. אין חיוב כי אין הרבה הלכות כמו בפסח.

ג. מתי הוא זמן בדיקת חמץ לכתחילה.

1. בליל י"ד כשחשוך בחוץ כי אור הנר ברור.

2. מיד בתחילת הלילה כשעדיין מואר מעט בחוץ

3. כל הלילה כשר לכתחילה.

ד. מהי הסיבה לחומרא המיוחדת שהחמירו חז"ל בבדיקת חמץ יותר משאר איסורים.

1. כי לא בדילי אינשי מזה כל השנה.

2. כי זה דבר שיש לו סתירין.

3. כי חמץ הוא איסור כרת.

4. 2 תשובות נכונות נא לציין מה הם.

ה. מתי אומרים את ההגדה חוץ מליל הסדר.

1. בר"ח ניסן.

2. בשבת הגדול אחרי מנחה.

3. אין זמן שאומרים אלא רק בליל הסדר.

4. מחלוקת הפוסקים.

ו. אם התחיל לעשות מלאכה או ללמוד לפני בדיקת חמץ האם צריך להפסיק ומתי.

1. כן כי בדיקת חמץ דאורייתא.

2. אם התחיל באיסור יפסיק מיד ואם התחיל קודם הזמן האסור יפסיק בזמן צאת הכוכבים.

3. יש אומרים שלא יפסיק ויש אומרים שיפסיק.

ז. האם הליכה מרשות זו לרשות אחרת לצורך בדיקת חמץ נקראת הפסק לענין שיצטרכו לברך עוד הפעם.

1. מחלוקת הפוסקים.

2. בוודאי.

3. תלוי האם הולך לבדוק נכסיו או את רשות חבירו שאז צריך לברך.

ח. מדוע הצריכו חכמים שהבודק חמץ צריך גם לבטל וגם לבדוק..

1. משום חומרת איסור חמץ.

2. חז"ל הצריכו רק אחד מהם ואי"צ בשניהם.

3. שמא לא יבדוק היטה ולא יבטל בלב שלם.

4. שמא ימצא גלוסקא נאה.

ט. האם מברכים שהחיינו על בדיקת חמץ ומדוע.

1. מברכים כי היא שמחה גדולה מאד.

2. אין מברכים כי יוצא ידי חובה בברכת שהחיינו בליל הסדר.

3. אין מברכים כי המצוה נגמרת בשריפת החמץ סחר.

י. מהי הברכה על מצות בדיקת חמץ.

1. על בדיקת חמץ

2. לבער חמץ

3. על ביעור חמץ.

יא. אם אדם לא בדק בליל יד מה יעשה.

1. יבדוק ביום יד לאור הנר ובברכה.

2. יבדוק ביום יד לאור החמה ללא ברכה.

3. יבדוק ביום יד לאור הנר וללא ברכה.

יב. אם בדק בליל יד ושכח לברך מה יעשה.

1. יברך לאחר הבדיקה כי המצוה לא הסתיימה עד הביעור.
2. הפסיד הברכה.
3. יברך קודם הביעור כי הרי מברך על ביעור חמץ.

יג. האם מותר ליטול ידיו קודם שמתחיל מצות בדיקת חמץ או שאר מצוות.

1. אסור כי הנוטל ידיו הרי זה מגסי הרוח.
2. בשאר מצוות אסור ובבדיקת חמץ מותר.
3. מותר ומצוה להכין עצמו בטהרה.

יד. האם חייבים לבדוק את הספרים מחמץ.

1. ביטול מספיק.
2. החזון איש מחמיר והרבה פוסקים הקילו.
3. המשנה ברורה מחמיר לבדוק.

טו. מה הם המצוות שמקיים אדם בכוס ראשון מד' כוסות.

1. זכירת יציאת מצרים. מצות ולקחתי, כוס ראשון.
2. זכירת יציאת מצרים, קידוש היום, כוס ראשון, שמחת החג ביין.
3. זכירת יציאת מצרים, כוס ראשון, שמחת יום טוב.

טז. כמה יין חייב לשתות בשתיית כוס מהד' כוסות.

1. לכתחילה רביעית ובדיעבד רוב רביעית.
2. מלוא לוגמיו.
3. לכתחילה כל הכוס ובדיעבד רוב כוס.

יז. איזה צבע צריך להיות היין של הד' כוסות.

1. בכוס ראשון י"א שפסול יין לבן ויש חולקין ובכל הכוסות יש להדר לכתחילה אחרי יין אדום אם הלבן לא טוב מסנו.
2. לא משנה העיקר שיהיה יין משובח.
3. בכוס ראשון מעכב יין אדום ויש חולקים ובשאר כוסות המשובח עדיף ואפשר להוסיף יין אדום ללבן.

יח. איזה סוג יין עדיף לארבע כוסות.

1. מיץ ענבים או יין כשרים לכתחילה.
2. יין בלבד.
3. מיץ ענבים בלבד כי קל לשתותו.
4. מחלוקת הפוסקים.

יט. על מה יכווין בברכת שהחיינו שאומר בזמן הקידוש.

1. על מצוות קידוש היום וארבע כוסות.
2. על כל מצוות הלילה.
3. זכירת יציאת מצרים.

כ. כיצד שותה את הכוס הראשונה.

1. רק בהסיבה ובצד שמאל וזה מעכב מדינא.
2. איך שהוא רוצה ובדרך חירות.
3. לכתחילה יסב, ובדיעבד יצא בלי הסיבה.

כא. מי חייב בד' כוסות.

1. איש ואשה וקטן שהגיע לחינוך.
2. איש ואשה וכל בני ביתו.
3. איש ואשה וכל מי שהוא בגיל מצוות וחייבם לחנך גם קטנים שהגיעו לגיל חינוך והמנהג לתת לכל בני הבית.

כב. איזה בהמה באה לקרבן פסח.

1. כבש או עז נן שנה.

2. סן הצאן או סן הבקר בן שנה.

3. לכתחילה כבש כמו במצרים ובדיעבד עז.

כג. האם צריכים למשוך את הבהמה לקרבן כבר מיום י' בניסן כמו שהיה בפסח מצרים.

1. כן, כי לומדים מפסח מצרים.

2. אין צריך כי דין זה לא נאמר לדורות.

3. לכתחילה צריך לדורות אך אינו מעכב.

כד. מי חייב בקרבן פסח.

1. איש ואשה ומי שהגיע לגיל חינוך.

2. איש ואשה וגדול מעל גיל י"ג ויום אחד.

3. איש חייב ואשה פטורה כי זה ס"ע שהז"ג.

כה. מה צריך לעשות כשמצא בהמה לקרבן בלי סום הכשר לקרבן.

1. לקנותו ומיד להקדיש אותו לשם קרבן פסח.

2. להקדיש אותו לקרבן אבל יסתין לעשות זאת עד שיגיע לעזרה להקריבו כדי שלא ימעלו בו.

3. קרבן פסח אינו צריך הקדשה כי על דעת כן קנאו.

וורט היום לפסח:

האלשי"ך היה מבאר את סימני ההגדה כדלקמן:

קדש- קדש עצמך במותר לך. ורחץ-רחצו היזכו. כרפס-אותיות כף ריש לרמז כי לעצמך תצמצם אך לרש תתן מלוא כפך. יחץ- פרוס המצה חציה לו וחציה לצפון והיינו מה שנותן לעני צפון לו לשכרו לעתיד לבוא. מגיד רחצה- שתהיה זוכה ומזכה לאחרים ששיבו- מוציא מצה- מוציא את היצר טוב הנקרא מצה, שאין הפרש בין יצ"ט ליצה"ר אלא במשהו והיינו בקו המבדיל בין הקו של ה לראשו ואז נהיה חמץ. והבן. מרור- הוא היצה"ר, כורך- תכרוך את היצה"ר בתוך היצ"ט לעבודת בוראך בשני יצרך, שלחן עורך- תהיה בגן עדן לאכול טוב העולם הזה, וכן תזכה לאור הצפון לצדיקים, וברך הלל ונרצה- תהלל לקב"ה על היותך בן עולם הבא שזהו הלל ולהודות, וזהו ההלל הנרצה ולא ההלל של הגהינם שאומר יפה דנת.

לעילוי נשמת

הגאה"צ רבי אלעזר מרדכי בן רבי גדליהו אהרן זצ"ל